

Informatiefase 3: 1e Toetsgesprek informateurs – GroenLinks – VVD 24 mei 2023

Aanwezig: Cees van Eijk en Floor Vermeulen (informateurs), Marjolein van Elteren en Huib van Essen, André van Schie en Vincent Janssen, Frank Kools en Françoise Beugelsdijk (griffie, verslag)

Aanleiding gesprek

Aan de hand van een presentatie (zie bijlage) worden de delegaties van GroenLinks en VVD door de informateurs meegenomen in wat zij hebben opgehaald uit de negen gevoerde gesprekken d.d. 18 en 19 mei jl.. Vervolgens worden de eerste voorzichtige deelconclusies getrokken. Het doel van dit gesprek is om deze eerste deelconclusies te toetsen bij GroenLinks en VVD. Vervolgens wordt met hen ingezoomd op de vraagstukken die nog openliggen (discussiepunten).

Voor een weergave van hetgeen is opgehaald uit de gesprekken wordt verwezen naar slide 2, 3 en 4 van de bijgevoegde presentatie.

Deelconclusies

- Overeenstemming is er ten aanzien van een coalitie bestaande uit GroenLinks-VVD-PvdA-CDA. Hiermee is echter nog geen meerderheid behaald.
- Toevoeging D66 ligt voor de hand; de partij heeft het tijdens de verkiezingen goed gedaan, is de vierde partij in Provinciale Staten en er zijn vanuit de andere partijen geen belemmeringen opgeworpen ten aanzien van D66.
- Door de toevoeging van D66 aan de coalitie komt coalitie uit op 25 zetels; een krappe meerderheid.
- Door GroenLinks en VVD wordt ingestemd met de toevoeging van D66 aan de coalitie.
- Een coalitie met 8 of 9 partijen wordt door iedereen als ongewenst gezien.

Openstaande discussiepunten

- Voelt een coalitie van 5 partijen voor een ieder comfortabel?
- Is uitbreiding gewenst en zo ja, uitbreiding naar in totaal 6 of 7 partijen?
- Zowel GroenLinks als VVD geven aan dat aanvulling gewenst lijkt, bij voorkeur naar 6, maar in dit gesprek wordt geen overeenstemming bereikt over de invulling hiervan.
- Geheel over de flanken, dus met PvdD en/of SGP, lijkt geen haalbare kaart. De combinatie CDA-PvdD is o.b.v. eerder gevoerde gesprekken geen reële optie gebleken. En GroenLinks concludeert dat de afstand tussen GroenLinks-SGP op inhoud niet te overbruggen lijkt. Naast de erg grote programmatische verschillen, zeker op voor GroenLinks cruciale thema's, blijkt dit ook uit het stemgedrag van de SGP afgelopen jaren. GL noemt hierbij het tegenstemmen bij o.a. de Omgevingsvisie en Interimverordening, de Omgevingsverordening zelf, het Klimaatakkoord, de Bossenstrategie en allerdrie de RES'en. Bovendien leven er binnen de GroenLinks-fractie zwaarwegende bezwaren tegen de grondbeginselen van de SGP en hun standpunten ten aanzien van LHBTI, op basis waarvan sommige fractieleden aangeven dat een coalitie met de SGP aanleiding zou zijn om de fractie te verlaten.
- De vraag die voorligt is of het voor de VVD mogelijk is om uit te breiden naar 6 zonder de SGP.
- Resterende opties zijn a) toevoeging van CU (= 6 partijen), b) toevoeging van VOLT (= 6 partijen), c) toevoeging CU + VOLT (= 7 partijen) d) geen toevoegingen (= 5 partijen)
- VVD geeft aan liever geen uitbreiding te zien met alleen CU omdat de beeldvorming naar buiten toe niet juist zal zijn ("doorgaan op de oude voet alsof de verkiezingen niet hebben plaatsgevonden") en tot een coalitie leidt die nog verder uit balans is dan de vijfpartijencoalitie.
- GroenLinks vindt de toevoeging van of CU of VOLT wel bespreekbaar
- VVD geeft aan niet direct een gevoel te hebben wat de toevoeging van VOLT brengt in een coalitie, maar wil ook niemand uitsluiten.

- Kan op basis van bovenstaande de conclusie getrokken worden dat een coalitie met 5 partijen (GroenLinks-VVD-PvdA-CDA-D66) comfortabel genoeg is voor een ieder?

Afspraken

- Afgesproken wordt dat zowel GroenLinks als VVD binnen de eigen fracties toetsen of er draagvlak is om met een voorgenomen coalitie van 5 de formatiefase in te gaan.
- Nagedacht moet worden of fracties alsnog varianten voor zich zien voor een 6e fractie en onder welke condities/compensatie?
- Op basis van alles wat gezegd is wordt door de informateurs de presentatie verder uitgewerkt en aangevuld.
- Vrijdag 27 mei a.s. vindt een vervolgesprek plaats tussen GroenLinks-VVD.
- Aansluitend worden de partijen PvdA, CDA en D66 uitgenodigd en spreekt men met elkaar verder. In dat gesprek worden ook zij door de informateurs meegenomen in de deelconclusies en wordt er bij hen getoetst of er draagvlak is om met een coalitie van 5 de formatiefase in te gaan.